

ВІДГУК

офіційного опонента професора, д.мед.н. Венцківської І.Б.
на кандидатську дисертацію Пузія Олександра Миколайовича
«Діагностика, хірургічне лікування та реабілітація репродуктивної функції
при доброякісних захворюваннях геніталій у жінок», подану
до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.02 при Національній медичній
академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за фахом 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми. Актуальність обраного автором наукового напрямку обумовлена тим, що серед гінекологічних захворювань доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення яєчників (ДПЯ) є досить поширеною патологією особливо у підлітків та жінок репродуктивного віку. За даними більшості авторів пріоритетним методом лікування доброякісних пухлин яєчників у хворих репродуктивного віку є трансабдомінальна лапароскопічна цистектомія із максимальним зберіганням незміненої тканини яєчника для збереження оваріального резерву. Незважаючи на низку публікацій останніх років, дані про функціональний стан яєчників у периопераційному періоді, вибір методу і ефективність хірургічного лікування гінекологічної патології суперечливі і не дають конкретного уявлення про оптимальні можливості реалізації репродуктивного потенціалу після перенесених оперативних втручань при доброякісній патології геніталій у жінок. Тому дуже доцільною є необхідність розробки і удосконалення ефективних методів діагностики та лікування доброякісних захворювань яєчників для відновлення репродуктивного здоров'я жінок, що включає забезпечення безперервного лікувально-діагностичного процесу на амбулаторному і стаціонарному етапах надання медичної допомоги, особливо для планування бажаної вагітності.

Все вищевикладене є чітким обґрунтуванням актуальності обраного наукового напрямку та підставою до проведення цього наукового дослідження, яке дозволяє розв'язати важливу задачу сучасної гінекології.

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології факультету післядипломної освіти ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», а її автор є співвиконавцем наукової теми.

Наукова новизна. При оцінці основних положень наукової новизни виконаної кандидатської дисертації варто вказати, що автору вдалося отримати нові дані щодо загальних рис і відмінних особливостей перебігу доброякісних захворювань яєчників у пацієнток репродуктивного віку на підставі комплексного клініко-анамнестичного, нейрогормонального та ехографічного дослідження. Це дозволило доповнити наукові дані щодо оцінки оваріального резерву до та після оперативного органозберігаючого лікування доброякісних кістозних утворень яєчників з метою підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції у жінок. Автором також вперше удосконалена трьохетапна модель лікувальної тактики у хворих з різними гістоструктурними формами доброякісної патології яєчників.

Практичне значення виконаної кандидатської дисертації полягає в тому, що автор удосконалив і впровадив в клінічну практику принципи програми «хірургії швидкого відновлення» та профілактики спайкоутворення, що сприяло мінімізації наслідків утворення спайок, зокрема жіночого безпліддя та синдрому хронічного тазового болю, і прискорило реабілітацію пацієнток з доброякісною патологією яєчників.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота побудована за класичним принципом та по структурі цілком відповідає всім вимогам до кандидатських дисертаційних робіт. Висвітлені наукові положення і висновки цілком обґрунтовані, впливають зі змісту роботи, мають теоретичне і практичне значення, а розроблені рекомендації щодо

удосконалення передопераційного обстеження та алгоритмів ведення жінок групи ризику тромбоемболічних ускладнень при плануванні оперативного лікування дозволяють покращити реабілітацію пацієнок.

Дана дисертаційна робота складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, чотирьох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел.

При оцінці розділу «Огляд літератури» виявлено чітко окреслені автором етапи розвитку наукової думки щодо поглядів на патогенез, особливості діагностики і лікування різних гістоструктурних форм доброякісної патології яєчників, вивчення оваріального резерву та профілактики післяопераційних ускладнень, зокрема спайкоутворення і венозного тромбоемболізму у жінок групи ризику. На підставі аналізу публікацій останніх років в даному розділі приведено достатньо аргументів, які обумовлюють необхідність поглибленого вивчення цієї патології та її вплив на репродуктивне здоров'я жінки. Розділ складається з чотирьох підрозділів. Методологічно розділ побудований правильно, читається з великим інтересом, кожний підрозділ містить резюмуючи закінчення з переходом на наступну частину матеріалу. Аналіз даних сучасної вітчизняної та закордонної літератури показав, що лікування доброякісних утворень яєчників залишається серйозною медичною і соціальною проблемою. Неоднозначна оцінка клінічних проявів, безсимптомний перебіг захворювання, несвоєчасна діагностика, необхідність вибору оптимального часу і методу оперативного лікування вимагають подальшого вивчення доброякісних пухлин яєчників. Огляд літератури демонструє глибокі знання автором зарубіжних і вітчизняних наукових публікацій з цієї тематики.

Розділ «Матеріали та методи дослідження» написаний за класичним принципом та складається з двох підрозділів. Детально описуються методи дослідження обстежених жінок, приведена загальна характеристика

клінічних груп. Розділ складається із клінічної характеристики обстежених пацієнток, описання використаних методів дослідження, зокрема методів статистичної обробки, що дає підстави вважати висновки такими, що ґрунтуються на достовірних результатах.

Результати власних досліджень викладено та представлено поетапно і описано в чотирьох розділах, структура їх відповідає поставленим завданням.

В третьому розділі представлено клініко-анамнестичну характеристику і результати гормональних досліджень у пацієнток з доброякісними кістозними утвореннями яєчників (ДКУЯ), синдромом полікістозних яєчників та жінок контрольної групи. Проведені дослідження показали, що напередодні оперативного втручання для всіх груп хворих характерні порушення у функціонуванні гіпоталамо-гіпофізарно-яєчничкової системи, найбільш виражені при СПКЯ і ендометріїдних кістах яєчників. Порушення ендокринних взаємовідносин характеризувалися змінами рівня гонадотропних гормонів (ФСГ, ЛГ, пролактин) і процесів стероїдогенезу.

В четвертому розділі дисертації наведено особливості діагностичних алгоритмів у жінок з доброякісними захворюваннями яєчників. Для диференційної діагностики ендометріїдних кіст при їх порівнянні з іншими доброякісними утвореннями яєчників найбільшу інформаційну цінність мали такі клініко-анамнестичні характеристики як порушення менструальної функції, передусім у вигляді аномальних маткових кровотеч, і наявність внутрішнього ендометріозу. Показано, що більшість з загальновідомих клініко-лабораторних критеріїв СПКЯ у жінок репродуктивного віку мають високу специфічність (90-100%), але помірну (50-70%) або низьку (менше 50%) чутливість. З них найбільшу інформативну цінність для діагностики СПКЯ мали: наявність безпліддя, підвищений рівень андрогенів у крові, співвідношення ЛГ/ФСГ ≥ 2 , підвищена маса тіла або ожиріння.

В наступному п'ятому розділі висвітлено особливості хірургічного лікування, профілактики тромботичних ускладнень та спайкоутворення при лапароскопічних операціях у гінекологічних хворих. Найбільш частою супутньою патологією, виявленою інтраопераційно, був спайковий процес органів малого тазу (60 з 137 пацієток – 43,8%), який частіше відзначався при ендометріїдних кистах яєчників (36 випадків з 47 – 76,6%). Інтраопераційне застосування гелевої форми протиспайкового бар'єра дозволило значно знизити частоту утворення спайок, що сприяло збереженню репродуктивної функції жінок та профілактиці синдрому хронічного тазового болю після оперативного втручання. За результатами генетичного дослідження наявність різних генних поліморфізмів тромбофілії, зокрема мутації Лейден, поліморфізмів фібриногену, серпіну-1, α_2 інтегрину і β інтегрину, виявлена у 23 (92%) пацієток з ускладненим акушерським та сімейним анамнезом, що зумовило необхідність призначення після лапароскопії курсу антикоагулянтів, зокрема низькомолекулярних гепаринів у стандартних дозировках. Застосування програми «хірургії швидкого відновлення» дозволило скоротити необґрунтоване використання медикаментів та витратних матеріалів, а головне - забезпечити жінкам більш швидку, природну та якісну фізичну і психологічну реабілітацію.

На основі представлених матеріалів розділу «Аналіз та узагальнення результатів дослідження», які впливають із проведених досліджень, що викладені в попередніх розділах, оцінено високий науковий рівень даної роботи та її невід'ємне практичне значення. Використовуючи дані сучасної наукової літератури як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, обговорено отримані результати дослідження.

Наведені висновки є достовірними, конкретними, мають науково-теоретичне та практичне значення, повністю відображають матеріали дисертаційної роботи і обґрунтовані на отриманих автором результатах. Поставлені завдання вирішені, а розроблені практичні рекомендації

дозволяють покращити діагностику та лікування доброякісної гінекологічної патології для відновлення репродуктивної функції жінок.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті. Наукові положення, основні висновки і практичні рекомендації, розроблені в дисертаційній роботі, повністю висвітлені в опублікованих наукових працях і авторефераті. По темі дисертації опубліковано 12 наукових публікацій, з яких 5 статей - в наукових провідних фахових журналах, рекомендованих ДАК МОН України. Основні положення дисертаційної роботи були обговорені на науково-практичних конференціях, з'їздах, пленумах.

Недоліки дисертації та автореферату. Принципових зауважень по роботі немає. Всі наукові положення і висновки обґрунтовані, мають теоретичне і практичне значення. При позитивній оцінці роботи виникли окремі зауваження, які не вплинули на високу оцінку даного дослідження, а саме - деякі вислови, стилістичні огріхи.

Оцінюючи в цілому роботу позитивно, хотілось б у порядку дискусії й уточнення окремих положень одержати відповідь на наступні запитання:

- 1) Ваше відношення до тривалості консервативного лікування при кістах яєчників?
- 2) На вашу думку, які терміни планування вагітності у жінок з доброякісними утвореннями яєчників після оперативного лікування?

ВИСНОВОК

Дисертація Пузія Олександра Миколайовича «Діагностика, хірургічне лікування та реабілітація репродуктивної функції при доброякісних захворюваннях геніталій у жінок», виконана в ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» під науковим керівництвом д. мед. н., професора Дубоссарської Ю.О., є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової задачі сучасної гінекології - підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції у пацієток з доброякісними

утвореннями яєчників після органозберігаючих операцій шляхом розробки патогенетично обґрунтованих підходів до діагностики і хірургічного лікування на основі вивчення нейрогормональних взаємовідношень, стану яєчникового резерву, профілактики спайкоутворення та тромботичних ускладнень.

Дисертація по своїй актуальності, науковій новизні та практичній значущості відповідає вимогам ДАК МОН України щодо кандидатських дисертацій, а її автор - Пузій О.М. заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент:

професор кафедри акушерства та гінекології №1

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця МОЗ України

професор, д.мед.н.

І.Б. Венцківська

